

Tudi jim dosti misliti ne pomaga, ker so preslabi, da bi se mogli ustavljati javnemu mnenju, ki jih kakor deroča reka nese naprej.

Politični pregled.

Državni zbor. — Dne 15. junija t. l. imela je gosposka zbornica kratko sejo. Zakonski predlog glede borznega davka in glede plačevanja kolkovine za inozemske delnice, zadolžnice in rente se vsprejme, istotako tudi vladna predloga glede dunajskih prometnih naprav. Glede vladne predloge o draginjskih prikladah državnim uradnikom sklene se ostati pri prvotnem ukrepu, to je, da je dovoliti samo pol milijona goldinarjev.

V seji poslanske zbornice dne 14. junija odgovarja poljedelski minister grof Falkenhayn na interpelacijo zaradi pribramske nesreče. Minister pravi: Ogenj nastal je 31. maja ob 2. uri popoldne. V rudniku je bilo tedaj 835 delavcev in od teh se jih je rešilo 522, drugih 319 je pa mrtvih. V rešitev ponesrečencev storilo se je, kolikor je bilo moč. Glede postanka ognja ne ve minister nič gotovega povedati. Posl. Heinemann poroča v imenu imunitetnega odseka o prošnji dež sodišča dunajskega, da je smeti sodno postopati proti poslancu Pernerstorferju, ker je na nekem volilskem shodu imenoval poslansko zbornico „najbolj korumpirani parlament“ glede sedanje vlade pa klical „proč s to slabo vlado.“ Posl. Kramar in dr. Pacak se odločno izjavita proti temu, da bi se Pernerstorfer izročil sodišču in povdajata, da resničnosti Pernerstorferjevih besed ni treba še-le dokazovati. Glede Spinčičeve zadeve zahtevata oba poslanca, da razprava o tej reči že enkrat prične. Ko so govorili še poslanca Hauck in Kaiser ter poročevalec Heinemann in se izrečno izrekli zoper prošnjo dunajskega deželnega sodišča, vsprejel se je predlog imunitetnega odseka in se torej prošnja odbila. Na to se je nadaljevala razprava o predlogu glede stavbenih obrtov. Po kratkih govorih poslancev Exnerja in Siegmunda sklenilo se je preiti v specijelno razpravo. Predlog imunitetnega odseka, da ni dovoliti v preiskavo zoper dalmatinskega poslanca Biankinija in graškega poslanca Morreta, se vsprejme skoraj ednoglasno. Na konci seje izroči posl. Hauck predsedniku neko interpelacijo, v kateri interpeluje vlado zaradi konfiskovanja nekaterih časnikov. Ker je bilo v interpelaciji tudi nekaj konfiskovanih člankov ponavljanih, predsednik Smolka ni pustil interpelacije čitati. Posl. Hauck odločno temu ugovarja in zahteva, da se interpelacija prečita. Posl. dr. Fuss ostro prime predsedništvo, češ, da je to proti pravnemu redu, ako se interpelacija ne prečita in odločno zahteva, da se to zgodi. Od kod ima neki predsednik pravico, interpelacije kar v koš metati? Kaj tacega se dosedaj še ni zgodilo. Tudi posl. dr. Vašaty se oglasi in odločno zahteva, da se interpelacija prečita. Predsednik dr. Smolka čitanju še vedno ugovarja in svojo prvotno rzsodbo le v tem premeni, da hoče interpelacijo interpelantu vrniti, ne pa v koš vreči. Predloga, da je o tem glasovati, ali naj se interpelacija prečita ali ne, predsednik ne da na glasovanje. Vsled tega nastal je po zbornici velik nemir, kajti večina poslancev bila je jako nevoljna zaradi vedenja predsednikovega in slišali so se živahni ugovori. Iz tega nemira pa se je dr. Smolka rešil s tem, da je zaključil sejo in odšel. Mej raznimi drugimi interpelacijami, ki so se stavile v tej seji je tudi interpelacija posl. Borčiča do trgovinskega ministra, v kateri se ta vpraša, kako hoče varovati avstrijske vinorejce vsled sklepa italijanskega parlamenta, da se ima znižati carina na vino.

V seji dne 17. t. m. izroči se najprve več nujnih predlogov glede državne podpore za nekatere po toči poškodovane okraje na Gorenjem Avstrijskem in Moravskem. Na to vstane predsednik dr. Smolka in pravi, da ima predsedništvo pra-

vico zabranjevati, čitati odstavke interpelacij, s katerimi se žali dostojnost ali nravnost, ali pa če so kaznivi. Nedopustno je bilo torej tudi glasovati o posl. Vašatyja predlogu. Željo posl. Haucka, da je konfiskovane članke v interpelaciji izpustiti in interpelacijo brez teh prečitati, je predsednik zadnjič zaradi velikega nemira preslišal in hoče danes temu vstreči. Interpelacija se na to prečita in izroči pravosodnemu ministru. K besedi se oglasi posl. Hauck. Toda predsednik ga zavrne rekoč, da ne dopušča o tej stvari govoriti. K besedi oglasita se na to tudi Pernerstorfer in dr. Steinwender, toda tudi tema dvema predsednik isto pove. Nastal je velik nemir v zbornici. Oglasita se še dr. Vašaty, in dr. Pacak k besedi, toda predsednik se iz nova izjavi, da ne pusti govoriti. Na to slišali so se od vseh stranij nevoljni klici: „To pa vender ne gre! To je nasilstvo! Ali je to zbor mož, da trpi kaj tacega!“ Razburjenost bila je že do vrhunca. Naposled se dr. Smolka vender omehča in da besedo posl. Haucku. Ta odločno protestuje proti postopanju predsedništva in zahteva, da zbornica rzsodi o tem ali naj se konfiskovani članki prečitajo ali ne. Tudi oporeka trditvi, da bi bili omenjeni odstavki nenravni in nedostojni ali celo kaznivi. Čita par odstavkov teh člankov. Posl. dr. Vašaty odločno oporeka, da bi imelo predsedništvo tako pravico in da more isto k večemu zahtevati tajno sejo. Naposled predlaga, da naj se prebera tudi izpuščeni odstavki Hauckove interpelacije. Posl. dr. Plener se sicer ne strinja s postopanjem predsedništva, vender pa meni, da ni glasovati o Vašatyjevem predlogu, sicer pa ne odreka pravice predsedništvu cenzurirati tudi interpelacije. Posl. dr. Pacak ugovarja Plenerju in pravi, da predsedništvo nima po pravnem redu nobene pravice cenzurovati interpelacij. Posl. Kaiser pravi, da je tega krivo klerikalno-liberalno predsedništvo. Posl. dr. Fuss predlaga, da naj se zadeva izroči odseku za pravični red, da se o njej posvetuje in poroča. Posl. Kaizl podpira Fussov predlog in izjavlja, da je pooblaščen umakniti Vašatyjev predlog. Predsednik na to obljubi, da bode predlog dr. Fussa odkazal odseku za pravični red v poročanje. Na to pričela se je specijelna razprava o stavbenih obrtih. Posl. Zallinger zagovarja male obrtovalce in predlaga, da se sprejme med stavbene obrtnike tudi koncesionirani zidarji, tesarji in kamnoseki. Posl. Siegmund zagovarja vladni predlog. Posl. Rammer je za Zallingerjev predlog. Razprava o tem predmetu se na to prekine in ko se izroči še nekaj interpelacij se seja zaključí.

Osnovni odbor za I. katoliški shod je v „Slovenci“ objavil sledeče vabilo: „Slovenci! Izredni časi imajo izredne potrebe, katere zahtevajo izrednega, nenavadnega delovanja. Dandanes imamo take čase. Današnje dobo smemo imenovati nekako pripravljane na odločilni boj med Kristom in Antikristom, med načeli krščanskimi in protikrščanskimi. Nasprotniki-brezverci dobro umevajo svojo nalogo. Marljivo se zbirajo, razumno se organizujejo in primerno si razdeljujejo delo. Vsled tega živahnega delovanja je njih moč velika. Večinoma povsod so si pridobili v svojo oblast vzgojo človeštva, zakonodajalne zbornice, časopisje, meč in denar. Dasi se nasledki brezverstva kažejo v neavbljivih, žalostnih podobah ne le v duševnem, marveč vzlasti tudi v gmotnem oziru, vendar je človeštvo vzgojevano po brezverskih načelih duševno že tako onemoglo, da še vedno dere za njim v svoj — propad. Tej razjedajoči sili nasproti deluje že 19 vekov katoliška cerkev. In ko dandanes gleda te žalostne razmere, toži, kakor nekaj Gospod, rekoč: „Množice se mi smilijo“. Zato cerkev kliče na delo vse svoje zveste: „Zbirajte se, družiti se, delajte, da rešite, kar je rešiti mogoče!“ Tako kliče Leon XIII., slavnoladajoči papež, katoličane na delo. Med drugim priporoča jim v ta namen vzlasti katoliške shode, kjer se javno razodeva katoliška zavest, odkoder se katoliško prepričanje in delovanje tako uspešno razširja med ljudstva. Hvala Bogu, da

med Slovenci brezverstvo nima onega pogubnega vpliva kakor drugod. A tajiti ne smemo in ne moremo, da tudi med Slovence sili brezverski duh. Nevarnost je vedno večja, zato treba delovati o pravem času, da se poživlja in prenavlja tudi v prihodnje katoliško prepričanje in katoliško življenje v vseh slojih slovenskega ljudstva. Ta misel je rodila prepričanje, da je tudi za Slovence potreben katol. shod. — Osnovni odbor, ki se je ustanovil v ta namen, dovršil je najpotrebnejše priprave in danes stopi pred Slovence ter jih vabi na I. slovenski katoliški shod, ki se bo vršil v Ljubljani dne 30. in 31. avgusta t. l. po točno določenem programu. Slovenci! I. slovenski katoliški shod v Ljubljani naj spričuje, da živi med nami še vedno isto katoliško prepričanje, s katerim se je naš narod odlikoval vsa stoletja, odkar je vstopil v katoliško cerkev. Ta shod naj bo svetu porok, da Slovenci tudi v sedanjih časih ostanemo zvesti načelom katoliške vere, ter da smo pripravljene vse storiti, da ta načela ostanejo v veljavi pri našem ljudstvu za vselej. V ta namen pa nam treba: Jasnosti o naših namenih in sredstvih. — Medsebojni razgovori umnih zbranih mož na katoliškem shodu k temu gotovo mnogo pripomorejo. Treba nam je navdušenja za našo sveto stvar. In kaj naj nas bolj navdušuje, kakor v obilnem številu zbrani rojaki, ki so v svojem prepričanju in v svojih namenih vsi enega duha in enega srca, pripravljene, da ponesejo seboj sklepe katoliškega shoda ter jih širijo in jim veljavo pridobivajo med drugimi svojimi rojaki! Treba nam je pred vsem jedinosti in složnega delovanja. — Osnovni odbor vabi zato vse Slovence na katoliški shod ter bo še posebno povabil vse zakonodajalne zastopnike slovenskega ljudstva. Za sloga na podlagi načel katoliške vere delovati, za to jedinost navduševati, to je posebno važen namen katoliškemu shodu. Najlepše bi bil dosežen namen I. slovenskega katoliškemu shodu, ko bi bila dosežena ta jedinost med Slovenci. Naj bi pač vsak zavedni Slovenec deloval na to, da se taka jedinost vstvari in ohrani med Slovenci, ker le v tej jedinosti je mogoče v resnici koristno delovati za naš narod, le v tej jedinosti je mogoče narodu slovenskemu ohraniti njegov narodni obstanek. Katoličani Slovenci! Pridite v obilnem številu na I. slovenski katoliški shod. Razpravljale se bodo na tem shodu stvari, ki zanimajo vsakega zavednega Slovenca. Kmet, rokodelc in delavec, prijatelj šole, vede in umetnosti, pospeševatelj poštenega tiska in katoliškega življenja, z besedo: vsak pravi prijatelj dušnega in gmotnega napredka med Slovenci našel bo na katoliškem shodu mnogo zanimivega in koristnega. Katoliški Slovenci pokažimo na I. slovenskem katoliškem shodu, da smo in da vedno ostanemo zvesti sinovi svojemu Bogu in svojemu domu ter da hočemo, kakor to zahtevajo sedanje razmere, na podlagi načel naše katoliške vere, skupno in jednotno delovati za duševni in gmotni napredek svojega ljubljene naroda!

Hrvatska. — Vlada je razpustila mestni zbor v Zagrebu. Zbor se je vladi hudo zameril s tem, da je bil sklenil, da ne odpošlje k petdesetletnici obnovljenja ogerske države v Budimpešto deputacije, če ne bode hrvatske deputacije pred kralja vodil ban. Ker gospodje v Budimpešti niso dopustili, da bi ban predstavil Hrvate, je zagrebška deputacija izostala. Mestni zbor je pa vlada razpustila. Vlada bode pač napela vse sile, da pri novih volitvah v mestni zbor spravi tudi sebi povoljno večino, da potem na Hrvatskem ne bode več veljavnejšega zastopa, ki bi se upal vladi upirati.

Italija in Nemčija. — Italijanski kralj in kraljica došla sta dne 20. t. m. v Potsdam, da obiščeta nemškega cesarja in cesarico. Vsprejem je bil jako prisrčen in navdušenost prebivalstva velika. Kraljevskima dvojicama napravljajo se povsod velikanske ovacije. Pri povratku obiskala bode kraljevska

dvojica tudi Berlin. Magistrat dovolil je 10 000 mark v okrašenje ulic. Časopisi temu posetu pripisujejo veliko važnost, povdarjajo prijateljske odnošaje mej Nemčijo in Italijo in slavijo italijansko zvestobo glede storjene zveze.

Francija. — Mej francoskimi ministri zavlada je zopet nesporazumljenje. Vojni minister Freycinet se ne more menda več sporazumeti z ministerskim predsednikom Loubet-om in pričel je pogajanja s Constansom, nasprotnikom sedanjega predsednika v namen, da bi se sedanja vlada vrgla in spravila na krmilo nova vlada, v kateri bi bila tudi ona dva zastopana. Koliko je na tem resnice, ne vemo, očitvidno pa je, da je Freycinet republičanskega predsednika Carnota jel po strani gledati in mu nasprotovati. Govori se celo, da Freycinet sam hrepni po predsedništvu.

Srbija. — Umril je regent Protič. Pokojnik bil je najstarejši član regentstva in posebno naklonjen sedanjemu razkralju Milanu. Protič je, kakor znano, najbolj roval proti Nataliji in delal prepire mej njo in Milanom glede vzgoje njihovega sina Aleksandra, sedanjega kralja srbskega. Do izvolitve novega regenta vodila bosta regentstvo ostala dva regenta Ristič in Belimarkovič.

Belgija. — Pretečeni teden vršile so se v Belgiji volitve v narodno zbornico in v senat. Te volitve so bile pa za to posebno važne, ker imata nova zbornica in senat izvršiti revizijo ustave. Izida volitev ni nobena stranka posebno vesela. Sicer si je konservativna stranka zopet pridobila povsod večino, ali dvetretjinsko večino je vender izgubila. Tega kriva je pa zveza liberalne, napredne in socialistiške stranke, ki so vzajemno delovale. V senatu bode 46 konservativcev in 30 liberalcev, v zbornici poslancev pa 92 konservativcev in 60 liberalcev. Kako bi pri tem razmerji glasov izpala revizija ustave se ne ve, eni pravijo, da se bo vsprejela občna volilna pravica, drugi pa zopet sodijo, da bode konservativna stranka prodrla. Ker je za vsaki predlog tikajoč se revizije ustave treba dvetretjinske večine, te pa nima nobena stranka, mogoče je še, da se bo vsa stvar zavlekla. Pri tej razmerji glasov je prememba le mogoča, da se edna stranka sprijazni s predlogom druge stranke.

Rusija. — Finančnemu ministru Višnjegradskemu se je zdravje že toliko zboljšalo, da je upati, da z dnem 1. septembra zopet prevzame vodstvo finančnega ministerstva. — Žid Hirsch in ruska vlada sta se glede izseljenja židov tako sporazumela, da se v 25 letih na Hirscheve stroške izseli iz Rusije 3.500.000 židov. Letos izseli se jih 25.000. Izseljevanje vodil bo posebni osrednji odbor v Peterburgu. Izseljeni židje izgube vse ruske državljanske pravice in Hirsch vložil bode 100.000 rubljev kavcije, da se nobeden izseljenec več ne povrne v Rusijo.

Grško. — Pričakuje se vsaki dan, da odstopi staro ministerstvo in nastopi novo, sestavljeno po smislu ravno izvršenih volitev v narodno zbornico. Novi ministerski predsednik bo Trikupis. Govori se, da so Trikupis in njegovi somišljeniki jako nevoljni, ker se pusti sedanji vladi toliko časa gospodariti in da se sedanje ministerstvo ni prisililo takoj po izvršenih volitvah dati ustavko. Staro ministerstvo izdalo je menda več odredb, ki Trikupisu niso povšeči. — Predsednikom zbornice voljen je Boudouri pristaš Trikupisov.

Obrtnija.

Nekaj o lesnih namakah.

(Holzbeizen.)

(Dalje.)

5. Zelene namake. a) Les namoči z ocatovokislo glinico (essigsäure Thonerde), potem pa ga prevleci z